

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE št. 111/21
Luxembourg, 22. junij 2021

Sodba v zadevi C-719/19
Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Državljan Unije, v zvezi s katerim je bila sprejeta odločba o odstranitvi, lahko pridobi novo pravico do prebivanja na ozemlju države članice gostiteljice šele po tem, ko je resnično in dejansko prenehal prebivati na tem ozemlju

Taka odločba o odstranitvi namreč ni v celoti izvršena zgolj zato, ker je ta državljan Unije navedeno ozemlje fizično zapustil v roku za prostovoljni odhod, določenem v navedeni odločbi

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (državni sekretar za pravosodje in varnost, Nizozemska; v nadaljevanju: državni sekretar) je z odločbo z dne 1. junija 2018 ugotovil, da FS, državljan Poljske, nezakonito prebiva na nizozemskem ozemlju, ker ne izpolnjuje več pogojev iz člena 7 Direktive 2004/38,¹ ki se nanaša na pravico do prebivanja, daljšega od treh mesecev, in mu odredil, naj zapusti nizozemsko ozemlje. Državni sekretar je z odločbo z dne 25. septembra 2018 (v nadaljevanju: odločba o odstranitvi) ugovor, ki ga je FS vložil zoper predhodno odločbo, zavrnil kot neutemeljen. Določil je štiritedenski rok za prostovoljni odhod – ki se je iztekel 23. oktobra 2018 – po izteku katerega bi bilo mogoče FS odstraniti zaradi njegovega nezakonitega prebivanja.

FS je Nizozemsko vsekakor zapustil najpozneje 23. oktobra 2018, ker ga je nemška policija na ta dan pridržala zaradi tatvine v trgovini. FS je navedel, da prebiva v Nemčiji, blizu nizozemske meje. Pojasnil je tudi, da je zaradi odvisnosti od marihuane to vsakodnevno odhajal kupovat na Nizozemsko. 22. novembra 2018 je bil prijet v supermarketu na Nizozemskem zaradi kraje. Državni sekretar je po prijemu in pridržanju FS odredil omejitev gibanja za odstranitev v izvirno državo. Kot obrazložitev je bilo v tej odločbi navedeno tveganje, da se bo FS izmaknil nadzoru tujcev in preprečil priprave na odhod ali na postopek odstranitve oziroma da bo te priprave oviral.

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen (sodišče v Haagu, ki zaseda v Groningenu, Nizozemska) je s sodbo z dne 7. decembra 2018 tožbo, ki jo je FS vložil zoper odločbo o omejitvi gibanja, razglasilo za neutemeljeno. FS je zoper to sodbo vložil pritožbo pri Raad van State (državni svet, Nizozemska), ki je predložitveno sodišče. Navedeno sodišče je ugotovilo, da je odločba o odstranitvi, sprejeta v zvezi s FS, odločba o odstranitvi v smislu člena 15 Direktive o prebivanju.² To sodišče je tudi menilo, da je zakonitost pridržanja FS po njegovi vrnitvi na Nizozemsko odvisna od tega, ali je na dan tega pridržanja znova imel pravico do prebivanja. Sodišče je bilo zato zaproseno, naj se izreče o okoliščinah, v katerih se lahko državljan Unije, v zvezi s katerim je bila izdana odločba o odstranitvi iz drugih razlogov razen javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja, sklicuje na novo pravico do prebivanja v državi članici gostiteljici.

Sodišče, ki je odločalo v velikem senatu, je v sodbi razsodilo, da odločba o odstranitvi državljana Unije z ozemlja države članice gostiteljice, ki je bila sprejeta na podlagi člena 15(1) Direktive o prebivanju, ker ta državljan Unije ni več imel pravice do začasnega prebivanja na tem ozemlju na

¹ Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2004/38/ES z dne 29. aprila 2004 o pravici državljanov Unije in njihovih družinskih članov do prostega gibanja in prebivanja na ozemlju držav članic, ki spreminja Uredbo (EGS) št. 1612/68 in razveljavlja Direktive 64/221/EGS, 68/360/EGS, 72/194/EGS, 73/148/EGS, 75/34/EGS, 75/35/EGS, 90/364/EGS, 90/365/EGS in 93/96/EEC (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 46; v nadaljevanju: Direktiva o prebivanju).

² Ta določba med drugim določa, da se nekateri postopki iz poglavja VI iste direktive, naslovljenega „Omejitve pravice do vstopa in pravice do prebivanja zaradi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja“ (postopki iz členov 30 in 31), po analogiji uporabljajo za vsako odločbo, ki omejuje prosto gibanje državljana Evropske unije ali njegovih družinskih članov in ki je bila sprejeta iz razlogov, ki niso razlogi javnega reda, javne varnosti ali javnega zdravja.

podlagi te direktive, ni v celoti izvršena zgolj zato, ker je navedeni državljani Unije navedeno ozemlje fizično zapustil v roku za prostovoljni odhod, določenem v navedeni odločbi. Sodišče je poleg tega odločilo, da mora državljani Unije, v zvezi s katerim je bila izdana takšna odločba o odstranitvi, za pridobitev nove pravice do prebivanja na tem ozemlju na podlagi člena 6(1) te direktive, ne le fizično zapustiti ozemlje države članice gostiteljice, ampak mora tudi resnično in dejansko prenehati prebivati na tem ozemlju, tako da ob njegovi vrnitvi na navedeno ozemlje ni mogoče šteti, da njegovo prebivanje v resnici pomeni nadaljevanje njegovega prejšnjega prebivanja na tem ozemlju.

Presoja Sodišča

Sodišče je, da je prišlo do tega sklepa, na prvem mestu preučilo, ali že fizični odhod državljanov Unije iz države članice gostiteljice zadostuje za to, da se lahko šteje, da je odločba o odstranitvi, ki je bila v zvezi z njim sprejeta na podlagi člena 15(1) Direktive o prebivanju, v celoti izvršena. V zvezi s tem Sodišče ugotavlja, da časovni učinki take odločbe o odstranitvi ne izhajajo iz te direktive. Dalje, Sodišče ob upoštevanju cilja te določbe, okvira, v katerega je umeščena, ter cilja te direktive ugotavlja, da je možnost države članice gostiteljice, da državljani Unije, ki ne prebiva več zakonito na njenem ozemlju, odstrani, v skladu s posebnim ciljem Direktive o prebivanju, ki je preprečiti, da bi državljani Unije in njihovi družinski člani med njihovim začasnim prebivanjem postali nesorazmerno breme sistema socialne pomoči države članice gostiteljice. Sodišče je poleg tega navedlo, da bi razlaga, v skladu s katero fizični odhod državljanov Unije zadostuje za izvršitev odločbe o odstranitvi, pomenila, da bi se lahko ta državljani Unije sklicevali na več zaporednih začasnih prebivanj v tej državi članici, da bi tam v resnici stalno prebivali, čeprav tak državljani ne bi izpolnjevali pogojev za pravico do stalnega prebivališča, določenih v Direktivi o prebivanju. Po mnenju Sodišča taka razlaga ne bi bila v skladu s celotnim okvirom Direktive o prebivanju, s katero je bil uveden postopni sistem glede pravice do prebivanja v državi članici gostiteljici, ki privede do pravice do stalnega prebivališča.

Sodišče je poleg tega menilo, da odobritev najmanj enomesečnega roka od vročitve odločbe o odstranitvi za izvršitev te odločbe³ zadevnemu državljanu med drugim omogoča pripravo odhoda, zato govori v prid razlagi člena 15(1) Direktive o prebivanju, v skladu s katero se odločba o odstranitvi izvrši, ko ta državljani resnično in dejansko preneha prebivati na tem ozemlju.

Na drugem mestu, Sodišče je predložitvenemu sodišču zagotovilo koristne napotke, da bi lahko to na podlagi celovite presoje vseh okoliščin spora, o katerem odloča, ugotovilo, ali je zadevni državljani Unije resnično in dejansko prenehal prebivati na ozemlju države članice gostiteljice, tako da je bila odločba o odstranitvi, sprejeta v zvezi z njim, v celoti izvršena. V zvezi s tem je Sodišče najprej navedlo, da če bi moral tak državljani v vseh primerih državo članico gostiteljico zapustiti za določeno minimalno obdobje, na primer treh mesecev, da bi se lahko skliceval na novo pravico do prebivanja v državi članici na podlagi člena 6(1) te direktive, bi to pomenilo, da bi bilo izvajanje te temeljne pravice pogojeno z omejitvijo, ki ni določena niti s Pogodbama niti s to direktivo. Vendar ima lahko obdobje, ki ga je ta oseba po sprejetju odločbe o odstranitvi preživela zunaj ozemlja države članice gostiteljice, določen pomen, saj bolj kot je odsotnost zadevne osebe z ozemlja države članice gostiteljice dolgotrajna, bolj potrjuje, da je njeno prebivanje resnično in dejansko prenehalo. Poleg tega je Sodišče med ostalimi predloženimi koristnimi napotki poudarilo pomen vseh elementov, ki dokazujejo prekinitev vezi med zadevnim državljanom Unije in državo članico gostiteljico, kot sta odpoved najemne pogodbe ali selitev. Sodišče je pojasnilo, da mora pristojni nacionalni organ upoštevnost takih elementov presojati glede na vse konkretne okoliščine posebnega položaja zadevnega državljanov Unije.

Sodišče je na zadnjem mestu pojasnilo posledice neizvršitve odločbe o odstranitvi. V zvezi s tem je Sodišče navedlo, da če iz takega preverjanja izhaja, da državljani Unije ni resnično in dejansko prenehal začasno prebivati na ozemlju države članice gostiteljice, tej državi članici ni treba sprejeti nove odločbe o odstranitvi na podlagi istih dejstev, na podlagi katerih je bila že izdana odločba o odstranitvi tega državljanov, temveč se lahko opre na zadnjenavedeno odločbo, da bi ga prisilila, da

³ Določen v členu 30(3) Direktive o prebivanju in se po analogiji uporablja v zvezi z odločbo, sprejeto na podlagi člena 15 te direktive.

zapusti njeno ozemlje. Vendar je Sodišče pojasnilo, da bi vsebinska sprememba okoliščin, ki bi državljanu Unije omogočila izpolnitev pogojev iz člena 7 Direktive o prebivanju v zvezi s pravico do prebivanja za več kot tri mesece, odločbi o odstranitvi, ki je bila sprejeta v zvezi z njim, odvzela vsakršen učinek in bi pomenila, da se njegovo prebivanje na ozemlju zadevne države članice kljub neizvršitvi te odločbe šteje za zakonito. Glede možnosti države članice, da preveri, ali je bila taka odločba o odstranitvi v celoti izvršena, kljub omejitvam, ki jih pravo Unije določa za take kontrole, je Sodišče navedlo, da je namen nekaterih določb Direktive o prebivanju državi članici gostiteljici omogočiti, da zagotovi začasno prebivanje državljanov drugih držav članic na njenem ozemlju v skladu s to direktivo.⁴ Sodišče je nazadnje navedlo, da odločbe o odstranitvi državljanov Unije, sprejete na podlagi člena 15(1) Direktive o prebivanju, ni mogoče uveljavljati zoper njega, kadar ta državljan na podlagi člena 5 te direktive, ki določa pravico do vstopa na ozemlje države članice gostiteljice, na to ozemlje občasno potuje za druge namene, kot je prebivanje na tem ozemlju.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

⁴ To velja zlasti za člen 5(5) Direktive o prebivanju, v skladu s katerim lahko država članica od zadevne osebe zahteva, da svojo prisotnost na njenem ozemlju prijavi v razumnem in nediskriminatornem roku, pri čemer se neizpolnitev te obveznosti, enako kot obveznosti registracije, lahko kaznuje z nediskriminatornimi in sorazmernimi sankcijami.